

Tájékoztató a könyv- és papírrestaurátor szakképzés előzetes kompetenciafelméréséről

A kompetenciafelmérés módja és témái a következők:

- írásbeli kompetenciamérés *kémiából és könyvtörténetből* (az alább megadott irodalom alapján);
- *gyakorlati tudásmérés* (papírral való munka, egyszerű könyvkötési feladat);
- *beszélgetés* (általános műveltség, képző- és iparművészeti, valamint közgyűjteményi – könyvtári, levéltári, múzeumi – tájékozottság) és *saját könyvkötői* és – amennyiben van – *restaurátori munka* bemutatása.

A **kémia** írásbeli kompetenciamérésre az alábbi témakörökből célszerű felkészülni:

- Az atom felépítése, alkotórészei, az izotópok jellemzői.
- A moláris tömeg.
- Elemek neve, vegyjele és fő csoportjaik.
- Savak, bázisok és lúgok, sók keletkezése és jellemzőik; gyakori savak, lúgok, sók neve és képlete; képződésük folyamatának egyenlete (felírás).
- Sav-bázis reakciók.
- Oldhatóság, exoterm és endoterm folyamatok.
- Telített, telítetlen és aromás szénhidrogének jellemzői.
- A fontosabb éterek, karbonsavak, észterek, alkoholok, poliszacharidok, fehérjék és műanyagok.
- A könyvekben/könyvkötésekben előforduló ill. a papír- és könyvrestaurálásban használható fontosabb (szerves és szervetlen) anyagok vagy anyagcsoportok alapvető jellemzőinek ismerete.

Szakirodalom:

Dr. Siposné dr. Kedves Éva - Horváth Balázs - Péntek Lászlóné: Kémia 7. - kémiai alapismeretek

Dr. Siposné dr. Kedves Éva - Horváth Balázs - Péntek Lászlóné: Kémia 8. - szervetlen kémia,

Dr. Siposné dr. Kedves Éva - Horváth Balázs - Péntek Lászlóné: Kémia 9. - általános kémia kiegészítésként (szervetlen kémiához),

Dr. Siposné dr. Kedves Éva - Horváth Balázs - Péntek Lászlóné: Kémia 10. - szerves kémia tankönyv

A **könyvtörténet** szakirodalma:

Kéki Béla: **Az írás története.** A kezdetektől a nyomdabetűig. Vince Kiadó, Bp. 2000.
A latin betű és fejlődése: 78–90. old.; A 42-soros Biblia: 114–117. old.

Tevan Andor: **A könyv évezredes útja.** Több kiadása van (2. kiadás: 1973., 3. kiadás: 1984.), amelyekben az egyes fejezetek nem biztos, hogy ugyanazon az oldalon kezdődnek, ezért az alábbiakban csak a fejezetek száma és címe szerepel.

6. fejezet: A görögök és rómaiak könyvei.
7. fejezet: A könyv alakja megváltozik. Kódexek, láncoskönyvek.
8. fejezet: A kínai papírgyártás. A papírkészítés Európában.
11. fejezet: Gutenberg viszontagságos élete.
12. fejezet: Gutenberg munkamódszerei és szerszámai.
15. fejezet: A magyar nyomdászat kezdetei.
23. fejezet: A magyar nyomdászat a XVI–XVII. században.
24. fejezet: Heltai Gáspár és utódai.
25. fejezet: Misztótfalusi Kis Miklós élete és tragédiája.
27. fejezet: Pest-budai nyomdák a XVIII–XIX. században.
30. fejezet: Az illusztrált könyv.

Krejča, Aleš: **A művészi grafika technikái.** Bp. 1985.

A magasnyomás; A fametszet (lapdúc) 21–31. old.

A mélynyomás; A rézmetszet 65–68. old.

A mélynyomásos karc. A karc fejlődése 89–90. old.

A síknyomás; A kőrajz (litográfia) 139–143. old.

(Bármilyen más forrás is használható ezen grafikai technikák megismerésére)

Kovács Máté összeállítása: **A könyv és könyvtár a magyar társadalom életében az államalapítástól 1849-ig.** Bp. 1963. A kötetből a következő fejezetek:

Mezey László: A könyv és könyvtár a kéziratosság korában. 43–59. old.

Scher Tibor: A könyv és könyvtár a magyar ősnyomdásztól a szatmári békéig. 127–149. old.

Fülöp Géza: A Habsburg-gyarmatosítás kora. 1711–1772. 247–253. old.

Madas Edit – Monok István: **A könyvkultúra Magyarországon a kezdetektől 1730-ig.** Balassi Kiadó, Budapest. 1998. és 2003.

A kódextől a nyomtatott könyvig. 18–30. old.

A reneszánsz könyvkultúra (Humanista könyvtárak) 67–74. old. (A "Humanista főpapi könyvtárak"-ig)

A **gyakorlati** kompetenciák mérésére a jelentkező az alábbi kéziszerszámokat hozza magával: papírvágó olló, könyvkötő csont, ceruza, szike vagy sniccer és vonalzó.

Témák: különféle papírragasztási gyakorlat, egyszerű tárgy elkészítése papírból, könyvkötés-tábla készítése és hasonló feladatok.

A **szóbeli kompetenciamérés** a jelentkezői névsor betűrendje alapján. Erre a beszélgetésre mindenki hozzon magával egy saját kötésű könyvet (olyat, amit jól sikerültnek tart, függetlenül attól, hogy milyen anyaggal, milyen kötéstípussal van bekötve). Aki papír- és/vagy könyvrestaurálással foglalkozik, ezen felül hozhat általa restaurált munkát is.